

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

I perioden 1985–89 blev der årligt etableret godt 15.000 nye virksomheder, som skabte 25.000 arbejdspladser. Efter 5 år er de 15.000 blevet til 8.000, mens beskæftigelsen er den samme. Omsætningen er næsten fordoblet fra 8 mia. kr. det første år til 15,4 mia. kr. efter 5 år. Det er i sig selv pæne tal, men sammenligninger med udlandet viser, at det kan gøres endnu bedre.

En del af baggrunden for, at mange nystartede virksomheder går ned, og at de tilbageværende ikke ekspanderer mere, end de gør, er manglende finansieringsmuligheder. Pengeinstitutterne kritiseres i denne forbindelse især for tre forhold:

- Manglende risikovillighed.
- Vurdering af virksomheder på sikkerhedsstillelse i stedet for udviklingsmuligheder.
- Manglende opfølgning af långivning.

Specielt iværksættere og mindre virksomheder bliver ramt af denne långivningspolitik. Der er således en stor fare for, at den nuværende tilbageholdenhed i finanssektoren vil være en bremseklods for ethvert aktivt erhvervspolitisk tiltag i retning af at skabe øget beskæftigelse. Dette beslutningsforslag er et forsøg på med relativt få offentlige midler at aktivere langt flere private midler.

Forslaget skal ses som en fortsættelse af de initiativer, der blev igangsat med etableringen af Dansk Erhvervsfond. Det er vigtigt med en udvidet indsats, der styrker oprettelse af og fortsat vækst for små virksomheder gennem bedre finansieringsmuligheder og bedre bånd mellem pengeinstitutter og virksomheder.

Det skønnes, at der ud af den samlede garantipulje på 2,4 mia. kr. vil være behov for årlige udbetalinger på 300 mio. kr. Det forventes, at ordningen vil sætte gang i en betydelig varig beskæftigelse og bidrage til en bedre balance på statsfinanserne.

På sigt er det hensigten, at denne ordning skal træde i stedet for den nuværende iværksætterydelse, således at man flytter indsatsen fra en social bistands-

ordning til en aktiv erhvervspolitisk indsats. Til iværksætterydelsen er der i finanslovsforslaget for 1993 afsat 910 mio. kr.

Bemærkninger til beslutningsforlagets enkelte punkter

Ad 1

Der afsættes en samlet pulje på 2,4 mia kr. til dækning af statens garantiforpligtelser. En tilsvarende engelsk ordning viser, at der et par år efter ordningens opstart er tab på omkring en ottendedel af de garanterede beløb. Erfaringerne fra England viser endvidere, at en statslig udgift på 4.500 kr. skaber en ny arbejdsplads. Kan blot halvdelen af dette niveau nås, vil vi med denne ordning skabe over 20.000 nye varige arbejdspladser. Der vælges imidlertid at skønne forsigtigt. Tabene sættes højt til en årlig udgift på 300 mio. kr. Beskæftigelseseffekten sættes lavt, men der forventes en stigende beskæftigelseseffekt for hvert nyt udbetalt garanteret lån på 400.000 kr.

Ad 2

Det skønnes, at det mest almindelige kapitalbehov for nystartede virksomheder er 500.000 kr. En del af dette forventes dækket af selvfinansiering, hvorefter det maksimale beløb, der stilles garanti for, er 400.000 kroner pr. virksomhed. Størrelsen af garantien vurderes efter de i punkt 3 angivne retningslinjer. Med den afsatte pulje vil det være muligt at hjælpe omkring 9.000 nystartede og mindre virksomheder på denne måde. En stor del af disse står i dag uden lånemuligheder på grund af det stramme finansmarked. Staten og pengeinstitutter er i prioriteringssøjemed sidestillede.

Ad 3

Pengeinstitutternes vurdering foregår i dag alt for ofte på grundlag af sikkerhed i stedet for udviklingsmuligheder. På baggrund af den øjeblikkelige krise i finanssektoren med specielt mange erhvervstab er der ingen grund til at tro, at dette ændrer sig af sig selv. Det er derfor vigtigt, at garantiordningen gives